

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/88/2018
Identifikačné číslo spisu: 5114217713
Dátum vydania rozhodnutia: 29.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5114217713.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Slovak Telekom, a.s., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 28, IČO: 35 763 469, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Škerlíkom, so sídlom v Dolnom Kubíne, J. Ťatliaka 8, proti žalovanej C., bývajúcej v K. o zaplatenie 831,41 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 25 C 280/2015, o dovolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 14. decembra 2016, sp. zn. 6 Co 241/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

Dovolanie žalovanej o d m i e t a.

Žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. decembra 2016, sp. zn. 6 Co 241/2016 potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo 4. mája 2016 č. k. 25 C 280/2015-63 v zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania. Odvolanie žalovanej odmietol. Vo zvyšku ponechal rozsudok nedotknutý.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa názoru dovolateľa odvolací súd konal v rozpore s ustanovením § 385 ods. 1 CSP, keď na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie, hoci si to vyžadoval dôležitý verejný záujem, ako aj bolo potrebné zopakovať a doplniť dokazovanie. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie žalobcu neupozornil na skutočnosť, že mieni ex offio posúdiť zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Zároveň považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za nedostatočne odôvodnené, arbitrárne, nepreskúmateľné, pričom súdy nižšej inštancie sa dostatočne nevysporiadali s jeho podstatnou argumentáciou. Mal za to, že rozhodnutia súdov nižších inštancií sú založené na nesprávnych skutkových zisteniach a ich nesprávnom právnom posúdení. Žiadal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a zároveň zrušiť aj rozhodnutie súdu prvej inštancie v druhom a

treťom výroku a vec vrátiť v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalovaná sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadрила.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 CSP] po preskúmaní procesných podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné pre procesnú neprípustnosť odmietnuť.

5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, ktorá vymedzuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia a ktorú je potrebné vzhľadom na narušenie princípu právnej istoty strán, o ktorých veci sa už právoplatne rozhodlo, vykladať reštriktívne (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 59/2017, 5 Cdo 145/2016, 8 Cdo 107/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 144/2017, 1 Cdo 137/2016 a tiež rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

6. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymedzené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999 a ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012, 1 Cdo 71/2018).

11. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu najvyššieho súdu konanie vadou podľa § 420 písm. f/ CSP postihnuté nebolo.

12. Žalobca namietal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a nepreskúmateľné. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku), ktorá prípustnosť dovolania nezakladala. S týmto názorom sa stotožnil aj ústavný súd (rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

13. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ OSP“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie:

„Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

14. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že súdy nižšej inštancie svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnili. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom prvoinštančného súdu, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Žalobca tak neopodstatnene namieta existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

15. Žalobca ďalej tvrdil, že k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP došlo tým, že odvolací súd v rozpore s ustanovením § 385 ods. 1 CSP nenariadil na prejednanie odvolania pojednávanie, pričom odvolací súd bol povinný pojednávanie nariadiť, pretože si to vyžadoval dôležitý verejný záujem, ako aj bolo potrebné zopakovať a doplniť dokazovanie.

16. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

17. Z dovolaní napadnutého rozsudku je zrejmé, že odvolací súd v celom rozsahu vychádzal z výsledkov dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, ktoré podľa neho nebolo potrebné doplniť, ani zopakovať. V danom prípade išlo o odvolanie podané v súkromnoprávnom spore, ktorého prejednanie na odvolacom pojednávaní nevyžadoval verejný záujem. So zreteľom na to odvolací súd prejednaním odvolania bez nariadenia odvolacieho pojednávania neporušil ustanovenie § 385 ods. 1 CSP. Preto postupom odvolacieho súdu, ktorý bol v súlade so zákonom nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý súdny proces. Neopodstatnená je tak námietka žalobcu, že uvedeným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

18. Dovolateľ zároveň namieta, že súd prvej inštancie mu neumožnil vyjadriť sa k posúdeniu zmluvnej pokuty súdom ex offio ako neprijateľnej zmluvnej podmienky.

19. K tejto námietke dovolateľa dovolací súd uvádza, že žalobca mal možnosť namietať rozhodnutie súdu prvej inštancie v riadnom opravnom prostriedku. Žalobca túto možnosť využil a uplatnil svoj vplyv na konanie podaním odvolania, v ktorom uviedol z akých dôvodov považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne, keď sa vyjadril k skutkovej, aj právnej stránke veci. Odvolací súd sa s jeho námietkami v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne vysporiadal. Dovolací súd poukazuje, že v danej situácii žalobca už cestou riadneho opravného prostriedku dosiahol sledovaný účel, jeho tvrdenie o porušení práva na spravodlivý súdny proces nemá tak žiadne opodstatnenie. (m. m. R 39/1993). Aj podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nedostatok pri uplatňovaní niektorých záruk spravodlivého súdneho konania, napr. na súde prvého stupňa, môže byť korigovaný konaním na druhostupňovom súde (Le Compte, Van Leuven a De Meyere v. Belgicko z 23. júna 1981, Adolf v

Rakúsko z 26. marca 1982, Feldbrugge v. Holandsko z 29. mája 1986; tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 1/2013 zo 16. januára 2013). Pre záver o rešpektovaní zásady kontradiktórnosti je z materiálneho hľadiska postačujúce, pokiaľ bola táto zásada dodržaná v súdnom konaní ako celku. Preto nedošlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní a práva na kontradiktórne konanie strán sporu.

20. K ďalšej dovolacej argumentácii žalobcu najvyšší súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi konania neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Ani od 1. júla 2016 nie je žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (R 24/2017).

21. Keďže prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade do úvahy neprichádza, najvyšší súd dovolanie žalobcu podľa § 420 písm. f/ CSP pre jeho procesnú neprípustnosť odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

22. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie aj žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“), avšak v rozpore s § 429 ods. 1 CSP, podľa ktorého dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania musia byť spísané advokátom.

23. V prejednávanej veci dovolateľka podala dovolanie nezastúpená advokátom napriek tomu, že bola v dovolacom konaní o povinnosti zastúpenia advokátom v dovolacom konaní riadne poučená. Súd prvej inštancie uznesením z 1. marca 2018 č. k. 25 C 280/2015-147 dovolateľku opätovne poučil o povinnom kvalifikovanom zastúpení v dovolacom konaní, o jej práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci v zmysle § 160 ods. 2 CSP.

24. Pretože dovolateľka nespĺnila procesnú podmienku dovolacieho konania spočívajúcu v požiadavke kvalifikovaného zastúpenia dovolateľa, najvyšší súd jej dovolanie podľa § 447 písm. e/ CSP odmietol.

25. V uznesení, ktorým bolo dovolanie odmietnuté nemusí dovolací súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania odôvodňovať (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

26. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.